Róża Bożego Narodzenia

Chcesz mieć kwitnące w zimie kwiaty w ogródku? Posadź CIEMIERNIK, nie przeszkadzają mu ani śniegi ani mrozy. Mamy do wyboru kilka jego gatunków i wiele odmian. Możemy posadzić ciemiernik biały, ogrodowy, orientalny, purpurowy, cuchnący czy też korsykański. Najefektowniej wygląda w naturalistycznych grupach pomiędzy drzewami lub krzewami. Ciemiernikowe kwiaty są trwałe, więc można z nich robić bukiety. Zimą w marketach i kwiaciarniach możemy nabyć tzw. pędzone, kwitnące helleborusy w doniczkach.

Najbardziej popularnym gatunkiem w naszych ogródkach jest ciemiernik biały ***Helleborus niger***. W nazwie paradoks, niby biały, bo tak takiej barwy ma kwiaty, ale po łacinie już *niger*, czyli czarny, co zawdzięcza barwie korzeni. Jeśli jesień i zima są łagodne (a w ostatnie lata tak właśnie się dzieje), zakwita już w listopadzie czy grudniu, a kwitnie do marca. Przez to w krajach europejskich o łagodnym klimacie otrzymał nazwę róży Bożego Narodzenia. Gdy siarczyste mrozy wcześniej przychodzą, kwitnie dopiero na przedwiośniu. Kwiaty osiągają średnicę nawet 8 cm.

Ciemiernik jest długowieczną byliną, ale jego korzenie źle reagują na przesadzanie. Lubi rosnąć w glebie wapiennej, bogatej w próchnicę, głęboko przekopanej i dość wilgotnej (wyjątek stanowi tu jedynie ciemiernik cuchnący, który powinien być sadzony na glebach mniej wilgotnych). Dla utrzymania odpowiedniej wilgotności można podłoże ściółkować. Dla obfitości kwitnienia zalecane jest usuwanie najstarszych liści tak, aby kwiaty miały lepszy dostęp do promieni słonecznych.

Co robić jeśli chcemy ciemiernik rozmnożyć? Z nasion rozmnażać nie warto, szczególnie wówczas, gdy chcemy mieć konkretną odmianę. Jeżeli się jednak uprzemy to powinniśmy wysiać nasiona zaraz po zbiorze, najlepiej do doniczek, które zagłębia się w podłożu wybierając zaciszne, osłonięte miejsce. Roślinki powinny pojawić się po około 9-10 miesiącach, zakwitną nie wcześniej jak po dwóch latach. Najlepiej rozmnaża się ciemierniki przez podział karp po kwitnieniu (kwiecień, maj) albo w VIII-IX, kiedy młode listki są już dobrze wyrośnięte. Należy bardzo uważać, żeby nie uszkodzić korzeni. Z jednej karpy powinniśmy uzyskać 2-3 rośliny, każda część powinna posiadać po 2-3 pączki i 3-5 liści. Najpierw dobrze jest posadzić rośliny do doniczek, a po roku wysadzić na stałe miejsce w ogrodzie.

Jeszcze jedna uwaga - ciemiernik jest trujący, zawiera toksyczne alkaloidy, m.in. helleborynę, we wszystkich swoich częściach. Może wywołać nie tylko zatrucie po spożyciu, ale także spowodować powstanie bolesnych pęcherzy po zetknięciu ze skórą. Jak każdy „truciciel", tak i ciemiernik przydaje się w medycynie. Leczy choroby serca, oczyszcza organizm i wspomaga odchudzanie. Ciemiernikiem „leczono też duszę", odpędzano czary, duchy i złe moce. Do dziś w homeopatii stosuje się nalewkę z jego wysuszonych kłączy.

Elżbieta Krempa